পুণ্যপ্ৰভা শকুন্তলা চৌধাৰী

(১০০ বছৰীয়া জন্মদিন উপলক্ষে)

ডাঃ ৰবী কটকী

শকুন্তলা চৌধাৰী, নামেই যাৰ পৰিচয়, প্ৰকৃতাৰ্থত এগৰাকী সত্যসুন্দৰী মহীয়সী নাৰী। কৰ্ম সাধনাৰে উজ্জ্বলিত নৈতিক চৰিত্ৰৰে মহীয়ান এগৰাকী দিব্যকান্তি গৰীয়সী মহিলা কেৱল অসমৰে নহয়, হাজাৰ হাজাৰ গান্ধীবাদী ভাৰতীয়ৰ বাবে তেওঁ অতিকৈ আদৰৰ 'শকুন্তলা বাইদেউ'। মহামানৱ মহাত্মা গান্ধী আৰু ক্ৰান্তিদৰ্শী পুৰুষ আচাৰ্য বিনোবা ভাৱেৰ একান্ত অনুগামী শিষ্যা হিচাপে মানৱসেৱাৰ ব্ৰতত ব্ৰতী হৈ দীন-হীনজনৰ কল্যাণৰ অৰ্থে জীৱনপাত কৰা প্ৰবীণ গান্ধীবাদী তপস্বিনীগৰাকী তেখেতৰ জীৱন আদৰ্শ আৰু কৰ্মৰ বাবে সমগ্ৰ ভাৰতত আজি সমাদৃত আৰু সন্মানিত। গান্ধীজীৰ আদৰ্শ কাৰ্যত ৰূপায়ণ কৰিবলৈ কৰা শকুন্তলা বাইদেউৰ নিৰবচ্ছিন্ন তপস্যা, কঠোৰ অনুশাসন ভৰা, কিন্তু সহজ-সৰল শৃংখলাবদ্ধ দৈনন্দিন জীৱন আৰু অতুলনীয় কৰ্মদক্ষতা আৰু বিচক্ষণতাই তেখেতক কৰি তুলিছে অনন্য আৰু অদ্বিতীয়। নিজৰ কৃতী আৰু কীৰ্তিৰ প্ৰচাৰৰ প্ৰতি তীব্ৰ অনীহা থকা সত্ত্বেও বিভিন্ন অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান আৰু চৰকাৰে আগবঢ়োৱা বিভিন্ন বঁটাসমূহ আৰু সন্মান মুখ্যতঃ অসম সাহিত্য অকাডেমিৰ 'উৰ্মিলা দেৱী ন্যাস বঁটা', 'সতী জয়মতী বঁটা', 'জয়েন্দ্ৰ সৰস্বতী সমাজৰত্ন বঁটা', 'যমুনালাল বাজাজ বঁটা', 'অসম চৰকাৰৰ গোপীনাথ বৰদলৈ বঁটা', 'কনকলতা বঁটা', 'শুচিব্ৰতা ৰায়চৌধুৰী সৌৰৱণী বঁটা' আদিয়ে তাৰে সাক্ষৰ বহন কৰে।

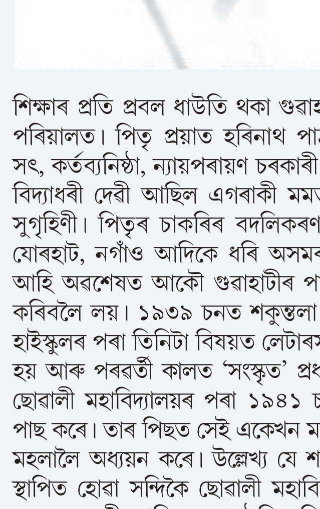

বাইদেউৰ জন্ম হৈছিল সাংস্কৃতিক চেতনা আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতি প্ৰবল ধাউতি থকা গুৱাহাটীৰ পাণবজাৰৰ এক সম্ভ্ৰান্ত পৰিয়ালত। পিতৃ প্ৰয়াত হৰিনাথ পাঠক চৌধুৰী আছিল এগৰাকী সৎ, কৰ্তব্যনিষ্ঠ, ন্যায়পৰায়ণ চৰকাৰী চাকৰিয়াল আৰু মাতৃ প্ৰয়াত বিদ্যাৱতী দেৱী আছিল এগৰাকী মমতাময়ী নাৰী আৰু আদৰ্শৱতী সুগৃহিণী। পিতৃৰ চাকৰিৰ বদলিকৰণ সূত্ৰে পৰিয়ালটোৱে ধুবুৰী, যোৰহাট, নগাঁও আদিকে ধৰি অসমৰ বিভিন্ন ঠাই পৰিভ্ৰমণ কৰি আহি অৱশেষত আকৌ গুৱাহাটীৰ পাণবজাৰত স্থায়ীভাৱে বসবাস কৰিবলৈ লয়। ১৯৩৯ চনত শকুন্তলা বাইদেৱে পাণবজাৰ ছোৱালী হাইস্কুলৰ পৰা তিনিটা বিষয়ত লেটাৰসহ প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয় আৰু পৰৱৰ্তী কালত 'সংস্কৃত' প্ৰধান বিষয় হিচাপে লৈ সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৪১ চনত প্ৰথম বিভাগত আই এ পাছ কৰে। তাৰ পিছত সেই একেখন মহাবিদ্যালয়ৰ পৰাই বাইদেৱে স্নাতক মহলালৈ অধ্যয়ন কৰে। উল্লেখ্য যে শকুন্তলা বাইদেউ ১৯৩৯ চনত স্থাপিত হোৱা সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰথম গোটৰ (First Betch) ছাত্ৰী আছিল। আনুষ্ঠানিক শিক্ষালাভ কৰাৰ উপৰি দূৰদৰ্শী, বহল মনোভাৱ থকা স্ত্ৰী শিক্ষাৰ অনুৰাগী পিতৃ-মাতৃৰ তত্ত্বাৱধানত বাইদেৱে সংগীত, অভিনয়, তৰ্ক, আবৃত্তি, চিত্ৰকলা আদি বিষয়তো পাৰদৰ্শী হৈ উঠিছিল। নামঘোষা, কীৰ্তন ঘোষাৰ পদ-লেছেৰিয়েই নহয়, বাইদেৱে খুব সুন্দৰকৈ ৰবীন্দ্ৰ সংগীত গাবলৈ শিকিছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষা সাং কৰাৰ পাছত ১৯৪৪-৪৮ চনৰ কালছোৱাত বাইদেৱে নগাঁও ছোৱালী হাইস্কুলত শিক্ষকতা কৰিছিল। তাৰ পাছত ১৯৪৬ চনত তাৰিণী চৌধুৰী বহুমুখী বালিকা বিদ্যালয়তো কিছুকাল প্ৰতিষ্ঠাপক শিক্ষয়িত্ৰীৰূপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল।

১৯৪৪ চনৰ ১২ নৱেম্বৰত গান্ধীজীৰ নেতৃত্বত মহিলা আৰু শিশুৰ কল্যাণৰ উদ্দেশ্যেৰে তেওঁৰ সুপৰিকল্পিত চিন্তাধাৰাৰ ফল 'কস্তুৰবা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় স্মাৰক ট্ৰাষ্ট'ৰ জন্ম হয়। সেই সময়ত কস্তুৰবা গান্ধীৰ মৃত্যুৰ পিছত সমগ্ৰ ভাৰতত গান্ধীবাদী আদৰ্শৰ বিস্তৃত প্ৰভাৱ পৰিছিল। আমাৰ অসমতো ১৯৪৫ চনৰ জানুৱাৰী মাহত ৰাইজৰ সেৱক, সমাজপ্ৰাণ ডাঃ হৰিকৃষ্ণ দাসৰ দ্বাৰা উলুবাৰীৰ শৰণীয়া পাহাৰৰ মাটিত 'কস্তুৰবা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় স্মাৰক ন্যাস'ৰ কাৰ্যালয় স্থাপিত হয়। ১৯৪৬ চনৰ ৯ জানুৱাৰীত জাতিৰ পিতা অসম ভ্ৰমণকালত অসমলৈ আহি 'শৰণীয়া আশ্ৰম'ত থাকি 'কস্তুৰবা গ্ৰাম সেৱিকা বিদ্যালয়'ৰ ভেটি কৰে আৰু অনুষ্ঠানটো পৰিচালনাৰ সমস্ত দায়িত্ব অৰ্পণ কৰে প্ৰয়াত ডাঃ হৰিকৃষ্ণ দাসৰ বিদুষী সন্তান সুযোগ্য কন্যা, গান্ধীজীৰ প্ৰিয় শিষ্যা, সন্তপ্ৰতিম ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰিণী অমলপ্ৰভা দাস বাইদেউক। আৰম্ভণিতে একক ভাৱে ন্যাস-আশ্ৰম আৰু বিদ্যালয়ৰ পৰিচালনাৰ ভাৰ মূৰ পাতি লৈছিল যদিও সময়ৰ লগে লগে ন্যাসৰ ক্ৰমবৰ্ধমান কাৰ্যসূচী সফল আৰু সুচাৰুৰূপে চলাই নিবলৈ অমলপ্ৰভা দাস বাইদেউ তেওঁৰ এগৰাকী সুদক্ষ আৰু কৰ্তব্যপৰায়ণ সহযোগীৰ সন্ধানত আছিল আৰু ঠিক তেনে সময়তে 'মণিকাঞ্চন' সংযোগ হোৱাৰ দৰে পাৰিবাৰিক সূত্ৰে আত্মীয়তাৰ সম্পৰ্ক গঢ় লৈ উঠা পৰিয়াল দুটাৰ মাজত শকুন্তলা চৌধাৰী বাইদেউ অমলপ্ৰভা দাস বাইদেউৰ নিকট সান্নিধ্যলৈ আহে আৰু পুণ্যব্ৰতা অমলপ্ৰভা দাস বাইদেউৰ জীৱন দৰ্শনেৰে অনুপ্ৰাণিত হয়। ১৯৪৭ চনৰ আৰম্ভণিৰে পৰা শকুন্তলা বাইদেউৱে জীৱনৰ শ্ৰেষ্ঠ সময়...

১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টত ভাৰতে স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ সেই ঐতিহাসিক দিনটোতে বাইদেৱে শিক্ষকতা জীৱনৰ পৰা অব্যাহতি লয় আৰু গান্ধীজীৰ আদৰ্শৰে দীক্ষিত হৈ জীৱনৰ বাকীছোৱা কাল সমাজৰ সাধাৰণ জনগণৰ সেৱাত উৎসৰ্গা কৰাৰ সংকল্প লৈ সমাজসেৱাৰ সাধনাত নিজকে ব্ৰতী কৰে। সেই একে চনৰে ১৯ অক্টোবৰৰ দিনা তেওঁ পিতৃ-মাতৃ তথা পৰিয়ালৰ সম্মতিক্ৰমে গান্ধীজীৰ সমগ্ৰ জীৱনৰ সকলো ৰঙীন সপোন, ভৱিষ্যত জীৱনৰ সকলো সোণালী আশা-আকাংক্ষা, পাৰ্থিৱ জগতৰ বস্তুবাদী ভোগবাদ, এই সকলোবোৰ একাষৰীয়াকৈ থৈ গৃহাশ্ৰম ত্যাগ কৰি অমলপ্ৰভা দাস বাইদেউৰ একান্ত সহযোগী-সহকৰ্মী হৈ এগৰাকী সেৱিকা হিচাপে শৰণীয়া আশ্ৰমৰ বাসিনী হয় আৰু সেইখনকে প্ৰকৃত ঘৰ বুলি আঁকোৱালি লয়।

প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাত যদিও শকুন্তলা বাইদেৱে কস্তুৰবা ৰাষ্ট্ৰীয় ট্ৰাষ্টৰ সচিব হিচাপে দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছিল, পিছলৈ কস্তুৰবা গ্ৰাম সেৱিকা বিদ্যালয়তো শিক্ষকতা কৰাৰ উপৰি সামূহিক চাকৰি, গো-সেৱা, খাদী, নঈ তালিম, মাতৃ সমাজ, গান্ধী কস্তুৰবা যুৱ-মাতৃ সমাজ, গো-হত্যা নিবাৰণী কাৰ্যসূচী আদি গান্ধী আদৰ্শৰ সকলো কাৰ্যসূচীতে জড়িত হৈ সততা আৰু নিজ কৰ্ম দক্ষতাৰে অমলপ্ৰভা দাস বাইদেউৰ সৌহাৰ্দস্বৰূপ হৈ কস্তুৰবা আশ্ৰমৰ প্ৰধান চালিকাশক্তি হৈ পৰিছিল। অমলপ্ৰভা দাস বাইদেউৰ মৃত্যুৰ পাছত শকুন্তলা বাইদেৱে সমস্ত দায়িত্ব মূৰ পাতি লৈ কস্তুৰবা আশ্ৰমৰ ধৰণীস্বৰূপা হৈ পৰে।

১৯২০ চনৰ ২৫ জুনত জন্মলাভ কৰা বাইদেৱে আজি ২০২০ চনৰ ২৫ জুনত জীৱন পৰিক্ৰমাৰ এশ বছৰ সফলভাৱে সম্পূৰ্ণ কৰি শতায়ু লাভ কৰিলে। বৰ্তমানেও এইগৰাকী বিদুষী নাৰী কস্তুৰবা ট্ৰাষ্টৰ কেন্দ্ৰীয় কমিটীৰ ন্যাসৰক্ষী তথা সৰ্বোদয় ট্ৰাষ্টৰ ট্ৰাষ্টী পদত অধিষ্ঠিত হৈ আছে। এই বয়সতো তেখেতে সময়সূচীত কঠোৰ নিয়মানুৱৰ্তিতা পালন কৰি ঈশ্বৰ আৰাধনা, যোগ-ব্যায়াম, সূত্ৰ যজ্ঞ আদিৰে নিজৰ জীৱনাদৰ্শ অব্যাহত ৰাখিছে। তপশ্চৰ্যা, শুদ্ধ আচাৰ-ব্যৱহাৰ আৰু নিৰ্মল, পবিত্ৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যই বাইদেউৰ ব্যক্তিত্ব মহিমামণ্ডিত কৰি তুলিছে। স্বামী বিবেকানন্দৰ আদৰ্শ— 'মানুহক ভাল পাবলৈ শিকা, মানুহক সেৱা কৰা আৰু মানুহৰ বাবে ত্যাগ কৰা' এই নীতিত নিজকে সমৰ্পিত কৰা শকুন্তলা বাইদেউৰ অহিংসাৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত জীৱনদৰ্শন আমাৰ সকলোৰে বাবে এক পাথেয়। সুস্বাস্থ্যৰে শতায়ু গৰকা শকুন্তলা বাইদেউ সমাজৰ সকলোৰে বাবে প্ৰেৰণাৰ উৎস হওক। আজি বাইদেউৰ ১০০ বছৰীয়া জন্মদিনৰ এই শুভ মুহূৰ্তত অন্তৰৰে ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনাইছোঁ— বাইদেউ কুশলে থাকক।

ফোন: ৯৮৬৪০-১০২১৫

বৰ্ণ-বৈষম্য, ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকন আৰু ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউন

ৰাণা আৰ ৰাজকোঁৱৰ

মহাপৰাক্ৰমী দেশ আমেৰিকাত বৰ্তমান বৃদ্ধি পাইছে বৰ্ণ-বিদ্বেষৰ ঘটনা। প্ৰশাসনৰ হিংস্ৰতা, ক্ৰুৰতা আৰু ঘৃণাৰ বলি হৈছে নিৰীহ প্ৰজা। মিনেছটা প্ৰদেশৰ মিনিয়াপলিছ চহৰত জৰ্জ ফ্লয়ড নামৰ ৪৬ বছৰীয়া কৃষ্ণাংগ নাগৰিক এজনক শ্বেতাংগ পুলিচ বিষয়া এজনে বৰ্বৰভাৱে হত্যা কৰিলে। তাৰেই প্ৰতিবাদত সমগ্ৰ দেশ উত্তাল হৈ আছে আৰু বিভিন্ন চহৰত প্ৰবল হিংসাৰ জুই জ্বলিছে। কৃষ্ণাংগ লোকসকলৰ প্ৰতি কিছুমান শ্বেতাংগ লোকৰ বিদ্বেষ আমেৰিকাৰ সমাজৰ এটা অতি পুৰণি আৰু জটিল সামাজিক সমস্যা তথা পাপ। আমি অতি দুঃখিত আৰু লজ্জিত আমেৰিকা সমাজৰ এই মহাপাপৰ বাবে।

আমি নাজানো আমেৰিকাবাসীয়ে এই পাপৰ কলংক আৰু চেকাৰ পৰা কেতিয়া আৰু কেনেকৈ তেওঁলোকে নিজকে নিকা কৰিব?

কিন্তু সুখ আৰু আশাৰ বাতৰি এইয়েই যে আমেৰিকাৰ সমাজৰ পৰা এই মহাপাপ গুচাবৰ বাবে সেইখন দেশৰ কিছুমান মহান ব্যক্তিয়ে আজি বহু বছৰ আগৰে পৰা নীৰৱে কিছুমান মৎস্য কৰ্ম কৰি আহিছিল। পাঠকৰ প্ৰেৰণাৰ কাৰণে আজি তাৰে দুটা মাত্ৰ উদাহৰণ দিব খুজিছোঁ।

১৮৬১ চন। আজিৰ পৰা প্ৰায় ১৬০ বছৰৰ আগৰ ঘটনা। আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতি তেতিয়া আব্ৰাহাম লিংকন। আমেৰিকাৰ সমাজত তেতিয়াও দাস প্ৰথা পূৰামাত্ৰাই চলি আছিল। ক'লা বৰণৰ নিগ্ৰোসকলে সকলো ধৰণৰ নাগৰিক অধিকাৰ আৰু সামাজিক মৰ্যাদাৰ পৰা সম্পূৰ্ণৰূপে বঞ্চিত হৈ আছিল। সেই সময়তেই এদিনাখন ৰাতিপুৱা আব্ৰাহাম লিংকনে ঘোঁৰাগাড়ীত উঠি কোনোবা এঠাইলৈ গৈ আছিল। ৰাতিপুৱাটো আছিল খুব স্নিগ্ধ আৰু সুন্দৰ। পুৱাৰ জুৰ বতাহ গাত লৈ চৌদিশৰ মনোৰম প্ৰাকৃতিক দৃশ্য উপভোগ কৰাৰ উদ্দেশ্যে ৰাষ্ট্ৰপতি লিংকনে ঘোঁৰাগাড়ীৰ কাচোৱানক নিজৰ গাড়ীখন লাহে লাহে চলাবলৈ নিৰ্দেশ দিছিল। এনেতে সন্মুখৰ ফালৰ পৰা অহা এজন বুঢ়া নিগ্ৰোৱে বাটৰ কাষত থিয় হৈ মূৰৰ টুপী খুলি ৰাষ্ট্ৰপতিক অভিবাদন জনালে। 'সুপ্ৰভাত মহাশয়, সুপ্ৰভাত'—আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনেও সমান সৌজন্য প্ৰদৰ্শন কৰি নিগ্ৰোজনক প্ৰতি-অভিবাদন জনালে। ৰাষ্ট্ৰপতি লিংকনে বুঢ়া নিগ্ৰোজনক কেৱল সুপ্ৰভাত বুলি কৈয়ে ক্ষান্ত হৈ নাথাকিল। নিগ্ৰোজনে যেনেকৈ মূৰৰ টুপী খুলি আৰু গাটো সামান্য হাউলি তেওঁক অভিবাদন জনাইছিল, ঠিক তেনেকৈ তেৰোঁ নিজৰ মূৰৰ টুপী খুলি আৰু গাটো সামান্য কুঁজা কৰি নিগ্ৰোজনক প্ৰতি- অভিবাদন জনাইছিল। সেই একেটা বাটেদি গৈ থকা এজন শ্বেতাংগ মানুহে এই গোটেই দৃশ্যটো দেখি আছিল। পিছদিনা তেওঁ লিংকনক দেখা কৰিবলৈ তেওঁৰ কাৰ্যালয়লৈ গ'ল। অভিবাদন বিনিময়ৰ পিছত মানুহজনে লিংকনক ক'লে—

'কালি আপুনি ৰাতিপুৱা ঘোঁৰাগাড়ীত উঠি ক'ৰবালৈ গৈছিল... ।'

মানুহজনৰ কথা শুনি লিংকনে মনে মনে ভাবিলে যে মানুহজন লিংকনৰ চকুত নপৰাত তেওঁ মনত আঘাত পাইছে। সেয়ে লিংকনে লৰালৰিকৈ ক'লে — 'মই অতিশয় দুঃখিত বন্ধু, মই আপোনাক নেদেখিলোঁ। কিন্তু আপুনিওতো হাতখন দাঙি মোৰ গাড়ীখন ৰখাই মোৰ লগত কথা পাতিব পাৰিলেহেঁতেন। সি যি কি নহওক, এতিয়া আপুনি কওকচোন— আপুনিনো কি সকামত মোৰ ওচৰলৈ আহিছে? মানুহজনে ক'লে— 'মই আপোনাক এইটো কথা সুধিবলৈ আহিছোঁ — আপুনি কালি কিয় মূৰৰ টুপী খুলি আৰু সুপ্ৰভাত কামনা কৰি সেই বুঢ়া নিগ্ৰোটোক অভিবাদন জনাইছিল?' ৰাষ্ট্ৰপতি লিংকনে গহীন হৈ মানুহজনৰ চকুলৈ চাই ক'লে—

'মই এই কথাটোকে প্ৰমাণ কৰিবলৈ বিচাৰিছিলোঁ যে আন কোনো মানুহতকৈ মই নিশ্চয় কম সভ্য আৰু কম শিষ্টাচাৰী নহয়।'

অতি দুখৰ বিষয় যে আজিৰ পৰা ১৬০ বছৰৰ আগতে ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনে কৰা সেই মহৎ আচৰণৰ দৰে আমেৰিকাৰ সমাজৰ বহুতো শ্বেতাংগ মানুহে এতিয়াও ক'লা ৰঙৰ কৃষ্ণাংগ মানুহসকলৰ প্ৰতি এনে ভদ্ৰ আৰু শিষ্টাচাৰী আচৰণ প্ৰয়োগ কৰাৰ গুণটো আয়ত্ত কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা নাই।

আব্ৰাহাম লিংকনে যি সময়ত বুঢ়া নিগ্ৰোজনৰ প্ৰতি এনে সৌজন্য আৰু শিষ্টাচাৰ প্ৰদৰ্শন কৰিছিল, ঠিক সেই একে সময়তে আমাৰ ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে অসম দেশৰ পৰা নিজৰ দেশ আমেৰিকালৈ উভতি গৈ দেশবাসীসকলক ক'লা ৰঙৰ কৃষ্ণাংগ নাগৰিকসকলৰ প্ৰতি প্ৰেছিডেণ্ট লিংকনে যি মনোভাৱ পোষণ কৰিছিল— সেই একেই মনোভাৱ তেওঁলোকেও যাতে পোষণ কৰাটো উচিত— তাৰ বাবে নিজৰ দেশৰ নাগৰিকসকলক বাইবেলৰ পৰা নৈতিক শিক্ষা দিয়া আৰু চেতনা জগোৱাৰ কামত নিজৰ জীৱন উছৰ্গা কৰিছিল।

'দ্য ফ্ৰী মিছন' নামৰ মিছনেৰী সংগঠন এটাৰে জড়িত হৈ তেওঁলোকৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত 'আমেৰিকান বেপ্টিষ্ট' নামৰ বাতৰিকাকত এখনৰ সম্পাদকৰ দায়িত্ব লৈ শ্বেতাংগ মানুহসকলক বৰ্ণ-বৈষম্য আৰু দাস প্ৰথাৰ বিৰুদ্ধে ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে 'আমেৰিকান বেপ্টিষ্ট' নামৰ কাকতখনত যিবোৰ মূল্যৱান চিন্তা-উদ্ৰেককাৰী সম্পাদকীয় প্ৰবন্ধ লিখিছিল, সেই প্ৰবন্ধবোৰৰ চিন্তাবোৰ এতিয়া আমেৰিকাৰ নাগৰিকসকলে পুনৰ বিচাৰ আৰু বিবেচনা কৰি চোৱাৰ অতি প্ৰয়োজন হৈছে।

আমি সকলোৱে জানো যে মৃত্যুৰ পিছত মানুহে পৰকালত সুখেৰে ঈশ্বৰৰ স্বৰ্গৰাজ্যত বসবাস কৰিবৰ বাবে যীশুখ্ৰীষ্টৰ ওচৰত শৰণ লোৱাটো উচিত— এই শুভবাৰ্তাটো প্ৰচাৰ কৰিবৰ বাবেই ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে অসম দেশলৈ আহি প্ৰথম শদিয়াত ভৰি দিছিলহি ১৮৩৬ চনৰ ২৩ মাৰ্চত। অসমৰ মাটিত ২০ বছৰ যীশুখ্ৰীষ্টৰ এই শুভবাৰ্তা প্ৰচাৰ কৰি তেওঁ নিজৰ দেশলৈ উভতি গৈছিল ১৮৫৫ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ১৩ তাৰিখে আমাৰ শিৱসাগৰ পৰা। মানুহৰ আত্মাৰ মংগল আৰু মুক্তিৰ বাবে যীশুখ্ৰীষ্টৰ পৰিত্ৰাণৰ শুভবাৰ্তা প্ৰচাৰ কৰাৰ সময়তে ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ বাবে যিখিনি চিৰযুগমীয়া অৱদান আগবঢ়াই থৈ গৈছে, তাৰ বাবে সমগ্ৰ অসমীয়া জাতি ড° নাথান ব্ৰাউনৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ হৈ আছে।

ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে নিজৰ দেশলৈ উভতি গৈ যেতিয়া আমেৰিকাৰ সমাজত দাসত্ব প্ৰথা আৰু বৰ্ণ-বৈষম্যৰ ভয়ংকৰ ছবিখন অতি তীব্ৰ ৰূপত দেখা পালে, তেতিয়া তেওঁৰ হৃদয় একেবাৰে ভাগি পৰিল। কিন্তু তেওঁ হতাশ নহৈ আমেৰিকা দেশৰ কিছুমান মানুহৰ মনবোৰৰ পৰা দাস প্ৰথা আৰু বৰ্ণ-বিদ্বেষৰ পাপ লুপ্ত কৰিবৰ বাবে দেহে-কেহে কামত লাগি পৰিল আৰু সেই কামত তেওঁ ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনৰ লগত এজন সহযোদ্ধা হিচাপেও থিয় হ'ল।

'আমেৰিকান বেপ্টিষ্ট' নামৰ কাকতখনৰ সম্পাদকৰ দায়িত্ব লৈয়ে দাস প্ৰথা বিলুপ্ত কৰিবৰ বাবে ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে কেনেকুৱা কেইটামান বাক্য লিখিছিল তাৰ মাত্ৰ এটা-দুটা উদাহৰণ দিবলৈহে মোৰ এই লেখাটোত ঠাই হ'ব। ১৮৬১ চনত ব্ৰাউনে লিখিছিল— The anti-slavery movement : the deep conviction is that – slavery is a sin against God. Garibaldi seized upon the great principle, which is yet to control the world's diplomacy, that 'every oppressed human being is enlisted to relief and protection.' It is intensely opposed to slavery in every from, and to all other kinds of moral evil. This is our mission to bear our testimony, intense and undiluted, against prevailing errors. Let those who are with us in sentiment join in the work and never cease then efforts till the very principle of slavery is abolished and abandoned, whether physical or mental.

'Delenda est Carthago is our motto, ' Carthage must be obliterated.'

মই অতি দুঃখিত আৰু লজ্জিত যে ড° ব্ৰাউনৰ কথাখিনি ইংৰাজীতে উদ্ধৃতি দিব লগা হৈছে মোৰ কলমত অনুবাদৰ দুৰ্বলতাৰ বাবে। নমস্য আৰু শ্ৰদ্ধাৰ কোনোবা পাঠকক নিভাঁজ অসমীয়া ভাষাত, সোৱাদ লগাকৈ ব্ৰাউনৰ কথাখিনি অনুবাদ কৰি দিবলৈ মই হাতযোৰে কাতৰ অনুৰোধ কৰিছোঁ।

১৮৬১ চনৰ ৪ জুলাইত নিউয়ৰ্কৰ পৰা ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে শিৱসাগৰত বাস কৰা, যীশুখ্ৰীষ্টক জীৱনৰ ঈশ্বৰ আৰু প্ৰভু বুলি বিশ্বাস আৰু গ্ৰহণ কৰি তেওঁৰ চৰণত শৰণ লোৱা অসমৰ প্ৰথম খ্ৰীষ্টৰ বিশ্বাসী লোক কেইজনমানলৈ অসমীয়া ভাষাত এখন চিঠি লিখিছিল। চিঠিখনৰ কেইটামান কথা উনুকিয়াই শ্ৰদ্ধেয় পাঠকসকলক মই ৰেভাৰেণ্ড ড° ব্ৰাউনে ১৮৬১ চনতে লিখা অসমীয়া ভাষাৰ অলপ সোৱাদ আৰু তেওঁৰ মনৰ পোহৰ আৰু কিছু কৰ্মৰ লগত অলপ পৰিচয় কৰাই দিব খুজিছোঁ।

নিজকে তোমালোকৰ 'মিতিৰ' বুলি পৰিচয় দি ৰেভাৰেণ্ড ড° ব্ৰাউনে লিখিছিল—

'শ্ৰীনিধি লেভি আৰু কলিবৰ আদি কৰি আমাৰ সকলো খ্ৰীষ্টীয়ান ভাই-ভনীবিলাকলৈ পাদুৰী ব্ৰাউন আৰু মেম চাহাবৰ হেজাৰ হেজাৰ চেলাম।

হে আমাৰ প্ৰিয়সকল, তোমালোকৰ পত্ৰ পাই আমাৰ বৰ আনন্দ লাগিছে। শ্ৰীযুত হোৱাইটিং চাহাবে মোৰ হাতত দিলত মই সেইবোৰ ঘৰলৈ আনি মেম চাহাবক পঢ়ি শুনালত আমাৰ দুয়োৰে চকুলো ওলাব ধৰিলে। আমি বহুত দিনৰ পৰা তোমালোকৰ একো চিঠি পোৱা নাই আৰু তোমালোকে আমাৰ পৰা এখন চিঠি মাথোন পালা, তাকে শুনি আমি বৰ বিস্ময় মানিছোঁ।

হে আমাৰ প্ৰিয়সকল, আমি তোমালোকৰ কথা শুনি বৰ আনন্দ পাইছোঁ, কিয়নো আমি জানিছোঁ যে তোমালোকে ধৰমত থিৰ হৈ আছা, প্ৰভু যীশুখ্ৰীষ্টৰ অনুগ্ৰহত থাকি সৰগৰ পবিত্ৰ পথত চলি আছা। পিছে সেই পৰম থানত আমি সকলোৱে এদিন আনন্দৰে দেখা-দেখি হ'বলৈ পাম, তাতে আমাৰ আনন্দ পূৰ হ'ব। তোমালোকে আমি উভতি যাবৰ অৰ্থে যি কথা লিখিলা তাক পঢ়ি আমি যাবলৈ বৰ ইচ্ছা কৰিছোঁ। আমি নিজৰ পো-জীবিলাকৰ লগত, অৰ্থাৎ তোমালোকৰ সৈতে মৈদামত পৰি প্ৰভুৰ দিনলৈকে একেলগে, একে মাটিতে যেন থাকিম এয়ে আমাৰ মনৰ অতি বাঞ্ছা। কিন্তু যাব পাৰিম নে নোৱাৰিম তাক আমি ক'ব নোৱাৰোঁ, ঈশ্বৰেহে জানে। দুই-তিনি বছৰলৈকে আমাৰ এনে আশা আছিল, কিন্তু এতিয়া প্ৰায় আশা গুচিল। তিনি বছৰমান মোৰ বৰ নৰিয়া হৈ প্ৰায় একো কামেই কৰিব নোৱাৰিছিলোঁ। পিছে ক্ৰমে ক্ৰমে কিছু শক্তি পাই অলপ অলপ কাম কৰিবলৈ ধৰিলোঁ। তাতে এই নিউয়ৰ্ক নগৰত প্ৰচাৰ কৰা এখন সু-সমাচাৰ পত্ৰ, যাক আমেৰিকান বেপ্টিষ্ট বোলে, তাক লিখা চাহাবৰ নৰিয়া পৰাত তেওঁৰ বাব ল'বলৈ মোক মাতিলে। এতিয়া মই সেই কাম লৈ ইয়াকে কৰি আছোঁ। সেই সমাচাৰৰ লগত যি মিছনেৰী সমাজ আছে, সিবিলাকৰ মিছনেৰীবিলাক ঠায়ে ঠায়ে আছে। কোনো মান দেশত, কোনো জাপান দেশত। কিন্তু প্ৰায় আফ্ৰিকা দেশৰ লোকৰ মংগলৰ বাবে এই মিছনেৰী সমাজ যুগুত কৰা হৈছে। কিয়নো এতিয়ালৈকে আমাৰ আমেৰিকা দেশত আফ্ৰিকা দেশৰ লোকক বন্দী কৰি বৰ দুখ দিয়ে। দক্ষিণৰ লোকে বন্দী কিনি তেওঁলোকক অসীম দুখ দি তাৰ দ্বাৰাই নিজে বৰ চহকী হৈ যায়। সিবিলাকৰ সহায় হৈ আমি এই মহাপাপ তেওঁলোকক দেখুৱাই সিবিলাকৰ এই মহাপাপ এৰোৱাবলৈ বিচাৰি থাকোঁ। আমাৰ কেতবিলাক আফ্ৰিকা দেশৰ মিছনেৰী লোকো আছে। তেওঁলোকৰ লগত এই কাম কৰি মই ক্ৰমে ক্ৰমে বৰ উৎসাহী হৈছোঁ। তথাপি দুই-তিনি বেলি আমাৰ সমাজক কৈছিলোঁ — বোলোঁ, মোক এৰি দিয়া, তাতে মই আকৌ আগৰ কাম কৰিবলৈ অসমলৈ যাওঁ। কিন্তু সমাজৰ লোকে মোক এৰি নিদিলে। কাৰণ এতিয়া ফ্ৰী মিছনৰ যোগে আফ্ৰিকা দেশৰ লোকসকলৰ উপকাৰৰ অৰ্থে কাম কৰি থাকিবলৈ অতি প্ৰয়োজন হৈছে। এতেকে মই কি কৰিম? দুইফালে দুটা মনে ধৰি টানিছে, কিন্তু ক'লৈকো যাবলৈ শক্তি নাই। এতিয়া আমাৰ এই আমেৰিকাৰ দেশত ঈশ্বৰৰ শাওঁ পৰিছে বুলি জানিছোঁ। কিয়নো বন্দী বেচা-কিনা কৰা লোকে আমাৰ ওপৰত অধিকাৰ হ'বলৈ এতিয়া ৰণৰ আয়োজন কৰিছে।

হে আমাৰ প্ৰিয়বিলাক, আমাৰ আৰু বহু কথা ক'বলৈ আছে। কিন্তু চিঠি প্ৰায় পূৰ হ'ল। আজি অৰ্থাৎ ৫ জুলাইত শ্ৰীযুত ডানফৰ্থ চাহাব আৰু মেম চাহাব আহি আমাৰ সৈতে বহু অসমীয়া কথা কোৱা-কুই কৰিলে। শেষত কি ক'ম? তোমালোকে যেন ধৰমত থিৰ হৈ থাকা, আৰু ধৰম যেন তোমালোকৰ সুকৰ্মৰ দ্বাৰা বাঢ়ি যায়, আৰু এই সংসাৰত আমাৰ সকলোৰে আয়ুসৰ দিন ওৰ পৰিলে, তোমালোকৰ সৈতে আমিও যেন একে ঠাইতে নিৱাস কৰিবলৈ পাম, আৰু প্ৰভু যীশুখ্ৰীষ্টৰ চৰণত অনন্ত কাললৈকে পৰি স্তুতি গীত যেন গাম, এয়েই সদায় আমাৰ প্ৰাৰ্থনা। ইতি— তোমালোকৰ প্ৰিয় মিতিৰ— শ্ৰী ব্ৰাউন চাহাব আৰু শ্ৰীমতী মেম চাহাব। '

শ্ৰদ্ধেয় পাঠকবৃন্দ, ১৮৬১ চনতে অসমীয়া আখৰত 'শ্ৰী ব্ৰাউন চাহাব আৰু শ্ৰীমতী মেম চাহাবে' লিখা এই ক্ষুদ্ৰ চিঠিখনৰ যোগেদি ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউন নামৰ অসমপ্ৰেমী এই মানুহজনক মই বাৰু আপোনালোকৰ আগত চমুকৈ হ'লেও পৰিচয় এটা দাঙি ধৰিব পাৰিলোঁনে? যদি আপোনালোকে ইচ্ছা কৰে, তেনেহলে ১৮৬১ চনৰ অক্টোবৰ মাহত 'অৰুনোদই'ৰ প্ৰকাশ পোৱা ব্ৰাউনৰ এই চিঠিখনৰ লগতে তেখেতৰ ডায়েৰী, জাৰ্নাল আৰু আত্মজীৱনী পঢ়ি তেখেতৰ বিষয়ে আৰু অধিককৈ জানিব পাৰিব।

'দুয়োফালে দুটা মনে টানি ধৰিছে, ক'লৈকো যাবলৈ শক্তি নাই'— বুলি উল্লেখ কৰা ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে অৱশেষত নিজৰ দেশৰ সমাজৰ পৰা বৰ্ণ-বৈষম্য আৰু দাস প্ৰথাৰ পাপ গুচাবলৈকে জীৱনৰ আন এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ খৰচ কৰিলে। এই বিষয়টোৰ ওপৰত বেছি বহলাই লিখিবলৈ ঠাই নোহোৱাত চমুকৈ মাত্ৰ এটি তথ্য উল্লেখ কৰিয়েই লেখাটো সামৰিম।

ড° নাথান ব্ৰাউনৰ জীৱনীত লিখা আছে ঃ 'At the anti-slavery meeting, held December 22, 1862, in the Church of the Puritans, New York, Dr. Cheever, Mr. Goodell and Mr. Brown were appointed a committee to memorialize President Lincoln in reference to the terms of the forthcoming Proclamation of Emancipation. His diary contains the following account of the interview with President Abraham Lincoln on December 30, 1862.'

১৮৬২ চনৰ ৩০ ডিচেম্বৰৰ সন্ধিয়া ৭ বজাত ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউন, ড° চিভাৰ আৰু মিষ্টাৰ গোডেল নামৰ ঊনৈশ শতিকাৰ আমেৰিকা সমাজৰ তিনিজন বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ লগত ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনৰ এক দীঘলীয়া সাক্ষাৎকাৰ হৈছিল। ব্ৰাউনৰ জীৱনীত সেই গোটেই সাক্ষাৎকাৰটোৰ সুন্দৰ বৰ্ণনা আছে। সেই ঐতিহাসিক সাক্ষাৎকাৰটোৰ বিষয়ে মাত্ৰ এষাৰ কথা উনুকিয়াব খুজোঁ।

১৮৬২ চনৰ ৩০ ডিচেম্বৰৰ দিনা সন্ধিয়া ৭ বজাত ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনক ড° নাথান ব্ৰাউন, ড° চিভাৰ আৰু মিষ্টাৰ গোডেলে আমেৰিকা দেশৰ পৰা দাস প্ৰথা বিলুপ্ত কৰিবৰ বাবে যিখন ঐতিহাসিক স্মাৰক-পত্ৰ দাখিল কৰিছিল, সেই স্মাৰক-পত্ৰখনৰ ওপৰত ৰাষ্ট্ৰপতি লিংকনে ব্ৰাউনহঁতৰ লগত এক দীঘলীয়া কথা-বতৰা পতাৰ মাত্ৰ দুদিনৰ পিছতে ১৮৬৩ চনৰ ১ জানুৱাৰীৰ ৰাতিপুৱা স্বাক্ষৰ কৰিলে আমেৰিকাৰ ইতিহাসৰ বিখ্যাত Proclamation of Emancipationত।

'দাসত্ব মোচনৰ ঘোষণা-পত্ৰ'— আমেৰিকাৰ ইতিহাসত ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনে ১৮৬৩ চনৰ ১ জানুৱাৰীত স্বাক্ষৰ কৰা সেই ঘোষণা-পত্ৰখন কেৱল আমেৰিকাৰ সমাজৰ পৰা দাসত্ব-প্ৰথা বিলুপ্ত সাধনৰ বাবে কৰা এখন সামান্য ঘোষণা-পত্ৰই নহয়, ই সমগ্ৰ বিশ্ব ইতিহাসৰ লগতে মানৱ সভ্যতাৰ বুৰঞ্জীৰ এক নতুন দিগন্ত আৰু অধ্যায়ৰ এক প্ৰেৰণাদায়ক দলিল।

কিন্তু দুখৰ বিষয়, ১৮৬৩ চনৰ ১ জানুৱাৰীৰ দিনা ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনে সেই ঘোষণা-পত্ৰত স্বাক্ষৰ কৰি আমেৰিকাৰ সমাজৰ পৰা যদিও ৪০ লাখ কৃষ্ণাংগ মানুহক সামাজিক অন্যায় আৰু দাসত্বৰ বন্ধনৰ পৰা মুক্ত কৰি দিলে, তথাপি কিন্তু আমেৰিকাৰ সমাজৰ এক বিপুলসংখ্যক শ্বেতাংগ মানুহৰ মন, মগজু আৰু হৃদয়ৰ পৰা যোৱা ১৬০টা বছৰে ক'লা মানুহৰ প্ৰতি থকা তেওঁলোকৰ কিছুমান সামাজিক বৈষম্যমূলক দৃষ্টিভংগী এতিয়াও সম্পূৰ্ণৰূপে সলনি হোৱা নাই বা তাক তেওঁলোকে সম্পূৰ্ণৰূপে আঁতৰাই পেলাবলৈ সক্ষম হোৱা নাই।

'দাসত্ব মোচনৰ ঘোষণা-পত্ৰ'ই অৱশেষত আমেৰিকাৰ গৃহযুদ্ধৰ জুইকুৰা আৰু প্ৰবল ৰূপত জ্বলাই দিলে আৰু তাৰেই ফলস্বৰূপে ১৮৬৫ চনৰ ১৪ এপ্ৰিলৰ নিশা আব্ৰাহাম লিংকনে ৱাশ্বিংটনৰ ফৰ্ড থিয়েটাৰত এখন নাটক চাই থাকোঁতে জন উইলকিছ বুথ নামৰ এজন বিখ্যাত অভিনেতা শ্বেতাংগ আততায়ীয়ে এটা পিষ্টলৰ গুলী ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনৰ মগজুৰ মাজেৰে সৰকাই পঠিয়ালে।

পিছদিনা, ১৮৬৫ চনৰ ১৫ এপ্ৰিলৰ ৰাতিপুৱা মানৱ জাতিৰ ইতিহাসৰ এজন অন্যতম নেতা চিৰদিনৰ বাবে এইদৰেই পৃথিৱীৰ পৰা বিদায় মাগিলে।

ৰাষ্ট্ৰপতি আব্ৰাহাম লিংকনৰ মৃত্যুৰ পিছত ড° নাথান ব্ৰাউনে তেওঁৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা জনাই লিখিলে— 'Every great moral earthquake heaves the human race to a higher plane. This is God law of elevation of mankind. Sorrow and suffering works out redemption. The blood of martyrdom enriches a nation's soil. Every coming generation will possess higher and nobler views in consequence of Abraham Lincoln's grand career and glorious death.'

একৈশ শতিকাৰ আমেৰিকাৰ মাটিত জৰ্জ ফ্লয়ডৰ মৃত্যুৰ দৃশ্যই পুনৰ আমাক সোঁৱৰাই দিছে সেইখন দেশত যেন এতিয়া পুনৰ প্ৰয়োজন হৈছে ড° নাথান ব্ৰাউনে উল্লেখ কৰা আন এটা moral earthquakeৰ। ১৬০ বছৰৰ আগতে ১৮৬১ চনত নিজৰ দেশ আমেৰিকাবাসীৰ সম্পৰ্কত ৰেভাৰেণ্ড ড° নাথান ব্ৰাউনে এষাৰ কথা কৈছিল ঃ 'এতিয়া আমাৰ এই আমেৰিকাৰ দেশৰ ওপৰত ঈশ্বৰৰ শাওঁ পৰিছে বুলি জানিছোঁ।'

মানৱ জাতিৰ সভ্যতাৰ ইতিহাস আমি গমি চালে দেখো যে পৃথিৱীৰ প্ৰত্যেকটো জাতি আৰু প্ৰত্যেকখন দেশৰ সভ্যতাই কেতিয়াবা কিছুমান ঈশ্বৰৰ শাওঁ বা অভিশাপৰ মাজত বন্দী হৈ বসবাস কৰি থাকিব লগা হয়। ঈশ্বৰক অশেষ ধন্যবাদ— আব্ৰাহাম লিংকন, ড° নাথান ব্ৰাউনৰ পৰা আদি কৰি সৌ-সিদিনাৰ ৰেভাৰেণ্ড ড° মাৰ্টিন লুথাৰ কিঙৰ দৰে কিছুমান নমস্য ব্যক্তিৰ জীৱনৰ কঠোৰ সাধনা আৰু ত্যাগৰ বলত আমেৰিকাৰ সমাজৰ পৰা ঈশ্বৰৰ সেই শাওঁৰ পৰিমাণ অনেক প্ৰকাৰে গুচিল বা কমিল। কিন্তু তথাপি সেই সামাজিক শাওঁ আমেৰিকাৰ সমাজৰ পৰা এতিয়ালৈকে সম্পূৰ্ণৰূপে শেষ হোৱা নাই। জৰ্জ ফ্লয়ডৰ হত্যাই ইয়াৰ ডাঙৰ প্ৰমাণ। 'ব্লেক লাইভছ মেটাৰ'— 'কৃষ্ণাংগসকলৰ জীৱনৰ মূল্য আছে'— এই শ্লোগানেৰে এতিয়া আমেৰিকাত প্ৰবল প্ৰতিবাদ হৈছে। অকল কৃষ্ণাংগসকলৰ জীৱনৰে মূল্য নহয়, পৃথিৱীত জীয়াই থকা প্ৰতিগৰাকী মানুহৰে জীৱনৰ মূল্য আছে— এই বিষয়টোৰ ওপৰত আমেৰিকাৰ সমাজ আৰু সেই দেশৰ মানুহৰ বিবেকত পুনৰ এটা নতুন নৈতিক ভূমিকম্পৰ জোকাৰণি আহক — তাৰেই কামনা আৰু প্ৰাৰ্থনা কৰি এই ৰচনাখন লিখিলোঁ। কিন্তু লগতে এই কথাও ক'বলৈ বিচাৰিম যে — স্বাধীনতাৰ ৭২ বছৰৰ পিছতো আমাৰ দেশ ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজনীতি আৰু সমাজ-সংস্কৃতিৰ মাজত বৰ্তমান প্ৰবল প্ৰতাপেৰে দপদপাই থকা ঈশ্বৰৰ কিছুমান শাওঁ আছে? যদি শাওঁ নাই বুলি কোনোৱে ক'ব বিচাৰে, তেনেহ'লে ই বৰ উত্তম কথা। যদি আছে বুলি স্বীকাৰ কৰে, তেনেহ'লে সেই শাওঁবোৰ বাৰু কি, লগতে আমাৰ জীৱন, সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিৰ মাজৰ পৰা সেই শাওঁবোৰক গুচোৱাৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান উপায়বোৰ বাৰু কি?

ডিব্ৰুগড়, অসম
ফোন ঃ ৮০১১৩-৭১৬৭০

স্থবিৰ সময় তেতিয়া আৰু এতিয়া

■ নিবেদিতা বৰা

আৱহমান সময়ো মাজে-সময়ে স্থবিৰ হৈ পৰে। আমাৰ জীৱনকালত এতিয়ালৈকে মুঠ তিনিবাৰ সময়ৰ স্থবিৰতাৰ সৈতে মুখামুখি হ'বলগীয়া হ'লোঁ।

সেয়া আছিল ১৯৭১ চনৰ নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ মাহ। শ্বিলং চহৰ। আমি ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰী। বাংলাদেশৰ স্বাধীনতাৰ যুঁজৰ উকমুকনিৰ সময়। যুদ্ধ প্ৰায় সমাগত। ভাৰতৰ প্ৰতিৰক্ষা বিভাগ সম্পূৰ্ণ সন্তম। পৰিস্থিতিৰ গভীৰতাৰ উমান পাই সেই সময়ৰ বছৰেকীয়া পৰীক্ষাবোৰ নিৰ্ধাৰিত সময়তকৈ দুসপ্তাহমান আগতীয়াকৈ অনুষ্ঠিত কৰা হ'ল। আমাৰো এম ই বৃত্তি পৰীক্ষা শেষ হ'ল। লাহে লাহে যুদ্ধ আৰম্ভ হ'লেই। শ্বিলং চহৰৰ কাষৰে 'বালাট' নামে সৰু ঠাইখনত ভাৰত পূৱ-পাকিস্তানৰ সীমান্ত মুকলি কৰি অজস্ৰ ভগনীয়াৰ বাবে ৰিফিউজী কেম্প বহুওৱা হ'ল। ভাৰত চৰকাৰে এই ভগনীয়াবোৰৰ থকা-খোৱাৰ সম্পূৰ্ণ ব্যৱস্থা কৰিলে। সকলোবোৰ স্কুলৰে পৰীক্ষা শেষ হোৱা হেতুকে, জাৰৰ বন্ধ আৰম্ভ হ'ল যদিও সমগ্ৰ শ্বিলং চহৰৰ পৰিৱেশ আতংকময় হৈ পৰিল। সকলো চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়েই গধূলি পাঁচ বজাৰ আগতেই বজাৰ-সমাৰ কৰি ঘৰ সোমোৱা হ'ল। আমাৰ ঘৰত ৰাতি চাৰে আঠ বজাৰ পৰা ৯ বজাৰ ভিতৰত দেউতাই ৰেডিঅ'যোগে দিল্লী বা পাকিস্তানৰ বাতৰি নিয়মিতভাৱে শুনিবলৈ ধৰিলে। ইংৰাজী আৰু হিন্দী বাতৰিবোৰৰ কিছুমান কথা বুজি নাপালেও পিছত দেউতাই বুজাই দিয়ে। মাজে মাজে প্ৰধানমন্ত্ৰী ইন্দিৰা গান্ধী আৰু পাকিস্তানৰ সামৰিকপ্ৰধানে সেনাবাহিনীক উদ্দেশ্যি দিয়া ভাষণো শুনিবলৈ পোৱা গৈছিল। আনহাতে, শ্বিলং চহৰত বোমাবৰ্ষণ হোৱাৰো আশংকা কৰা হৈছিল। কাৰণ, যুদ্ধক্ষেত্ৰ শ্বিলঙৰ পৰা বেছি দূৰৈত নহয়।

সেয়েহে, প্ৰতিটো চুবুৰিৰে ডেকা ল'ৰাবিলাকক চোৰা-চিতা কৰিবলৈ দিয়া হৈছিল — যাতে কোনো বাসগৃহৰ পৰাই বিজুলীবাতিৰ পোহৰ বাহিৰলৈ ওলাব নোৱাৰে। আমি আৰু আমাৰ ওচৰ-চুবুৰীয়া সকলোৱে ভেণ্টিলেটৰ, খিৰিকী-দুৱাৰ ইত্যাদিৰ কাঁচত কাগজ এঠা লগাই দিলে, যাতে ৰাতি বিজুলীবাতি জ্বলালেও পোহৰ বাহিৰৰ পৰা দেখা নাযায়। কাৰণ, যিকোনো এলেকাত পোহৰ দেখিলেই শত্ৰুপক্ষই বিমানৰ পৰা বোমা পেলাবলৈ সুবিধা হ'ব। নিশা আৱাসিক এলেকাত বোমা পেলাব পাৰিলেই প্ৰচুৰ ধন-জনৰ হানি হ'ব। এইবোৰ আলোচনা আমি ডাঙৰৰ মুখত প্ৰায়ে শুনিছিলোঁ। ক্ৰমান্বয়ে আতংকৰ মাত্ৰা বাঢ়ি আহিছিল। প্ৰায়বোৰ অসমীয়া পৰিয়ালৰে ভৈয়ামত নিজৰ বুলিবলৈ নিৰাপদ ঘৰ এখন আছিল যদিও প্ৰায়বোৰ ঘৰৰে গৃহস্থ চাকৰিয়াল হেতুকে তেনে অৱস্থাত গৃহস্থক এৰি আন আন বছৰৰ দৰে জাৰৰ বন্ধত শ্বিলং এৰাৰ কথা ভাবিবই পৰা নাছিল। অৱশ্যে, এনে 'আবদ্ধ সময়'ৰ আয়ুস আছিল প্ৰায় পোন্ধৰ দিন। ইতিমধ্যে, পাকিস্তানৰ সেনাপ্ৰধানে বৈশ্যতা স্বীকাৰ কৰাত বাংলাদেশ গঠন হোৱাৰ লগতে শ্বিলঙৰো 'আবদ্ধ সময়' আৰু আতংকিত পৰিৱেশৰ অৱসান ঘটিল। এতিয়াও আমাৰ স্মৃতিত বাংলাদেশৰ যুদ্ধৰ সময়ৰ আতংক সজীৱ হৈয়ে আছে।

ইয়াৰ পিছত 'স্থবিৰ সময়'ৰ মুখামুখি হ'লোঁ — ১৯৭৯-৮০ চনত। তেতিয়া আমি কটন কলেজৰ স্নাতক দ্বিতীয় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰী। ১৯৮০ চনৰ এপ্ৰিল মাহৰ মাজমানৰ পৰা স্নাতক চূড়ান্ত পৰীক্ষা আৰম্ভ হোৱাৰ কথা। কিন্তু ১৯৭৯ চনৰ ডিচেম্বৰৰ পৰাই সমগ্ৰ ৰাজ্যতে পৰিৱেশ, পৰিস্থিতি উত্তপ্ত হৈ পৰিল। আমাৰ দৰে প্ৰায়ে সকলোবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েই কিতাপ-পত্ৰ টোপোলা বান্ধি থৈ আন্দোলনত জঁপিয়াই পৰিলোঁ। আন্দোলনৰ নেতৃবৃন্দই আহ্বান দিয়া প্ৰতিটো কাৰ্যসূচীতে যোগদান কৰিলোঁ। যেনে— কাৰ্ফিউ ভংগ কৰি ৰাজপথলৈ ওলাই যোৱা, কামৰূপ জিলাৰ উপায়ুক্ত কাৰ্যালয়ত গণ অনশনত অংশগ্ৰহণ, জজ্ ফিল্ডৰ গণ সমাৰেশত যোগদান, বিভিন্ন সভা-সমিতিত উপস্থিত থাকি নেতৃবৃন্দৰ ভাষণ মনোযোগেৰে শুনা, ৰাতি জোঁৰ লৈ ৰাজপথত প্ৰতিবাদ কৰা ইত্যাদি। সেই সময়ত নিজকে আন্দোলনৰ নিচাই ধৰা দেশপ্ৰেমিক যেন লাগিছিল। আমাৰ অভিভাৱকৰ দৰে অসংখ্য চাকৰিয়াল মধ্যবিত্ত অভিভাৱকৰ বাবে সময় স্থবিৰ হৈ পৰিছিল — সন্তানৰ শিক্ষাবৰ্ষৰ ক্ষতিৰ লগতে অনিশ্চিত ভৱিষ্যতৰ চিন্তাত। চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা কোনো জাননী নোহোৱাকৈয়ে সকলোবোৰ শিক্ষানুষ্ঠান নিজে নিজেই বন্ধ হৈ পৰিছিল। সেই বয়সত পৰীক্ষাত ফেইল নকৰাকৈয়ে এটা শিক্ষা বছৰৰ ক্ষতিয়ে অসংখ্য মেধাৱী অসমীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পিছৰছোৱা শিক্ষা জীৱন আৰু চাকৰি জীৱনত কি যে নেতিবাচক প্ৰভাৱ পেলাইছিল — পিছতহে গম পোৱা গ'ল। নেপথ্যত থাকি কলেজ-বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভালেমান শিক্ষকেই আন্দোলনৰ নেতৃবৃন্দৰ পৰামৰ্শদাতা আছিল। সেয়েহে পিছলৈ এখেতসকলৰে ভালেমানে পুৰস্কাৰ হিচাপে এম এল এ, মন্ত্ৰী, সাংসদ হোৱাৰো সুবিধা লাভ কৰিছিল। বাকী সাধাৰণ ছাত্ৰৰ শিক্ষাবৰ্ষৰ ক্ষতিৰ কথা ভাবিবলৈ কাৰো অৱকাশেই নাছিল। ১৯৮০ চনৰ মাৰ্চ মাহমানৰ পৰা মেলে-মিটিঙে আন্দোলনকাৰী নেতাসকলে বক্তৃতা দিওঁতে কিছু দুখ প্ৰকাশ কৰা যেন দেখুৱাই এটা শিক্ষাবৰ্ষ ক্ষতি হোৱাৰ সম্ভাৱনা প্ৰকট কৰিছিল। কাৰণ, সেই সময়ত হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি প্ৰায়বোৰ পৰীক্ষাই মাৰ্চ-এপ্ৰিল মাহতেই শেষ হৈছিল। পিছত আন্দোলনকাৰী অসমীয়া ৰাইজে নিশ্চয় বুজি পালে যে নেতৃবৃন্দৰ শিক্ষাগত অৰ্হতা বুলিবলৈ একোৱেই নাছিল। বেছিভাগ নেতাই আছিল চুঁচৰি-বাগৰি পাছ কৰাবিধৰ। অৱশ্যে আঢ্যৱন্ত কিছু সচেতন অভিভাৱকে অসমৰ বাহিৰৰ কলেজ বা বিশ্ববিদ্যালয়ত সন্তানক পঢ়ুওৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে। ১৯৭৯-৮০ চনৰ 'স্বসৃষ্ট স্থবিৰ সময়ে', গৰিষ্ঠসংখ্যক অসমীয়া ছাত্ৰৰ শিক্ষা আৰু চাকৰি জীৱনত বাৰুকৈয়ে নেতিবাচক প্ৰভাৱ পেলালে।

এতিয়া তৃতীয়বাৰৰ বাবে মুখামুখি হ'লোঁ — স্থবিৰ সময়ৰ। আমাৰ চাকৰি জীৱনো শেষ হওঁ হওঁ। কাৰণ যিয়েই নহওক, এইবাৰ কিন্তু সকলোৱেই ছাত্ৰসকলৰ বাবে অত্যন্ত সজাগ। কাৰণ, ১৯৭৯-৮০ চনৰ 'আবদ্ধ সময়'ৰ অভিজ্ঞতাপুষ্ট ভালেমানেই এতিয়া শিক্ষা জগতৰ সৈতে জড়িত। সেয়েহে, শিক্ষক সমাজৰ সকলোৰেই চিন্তা — যাতে ছাত্ৰৰ শিক্ষাবৰ্ষৰ ক্ষতি নহয়। গতিকে, অনলাইন শ্ৰেণীৰ ব্যৱস্থাৰে ছাত্ৰ-শিক্ষকৰ সংযোগ অব্যাহত আছে। আমি নিজেও অনলাইন ব্যৱস্থাযোগে পাঠদান কৰিবলৈ শিকিলোঁ। সেয়েহে, ছাত্ৰ সমাজে এই সুযোগ পূৰামাত্ৰাই গ্ৰহণ কৰা উচিত বুলি ব্যক্তিগতভাৱে আমি অনুভৱ কৰোঁ। যদিও শ্ৰেণীকক্ষত পাঠদান কৰিলে আন কিছুমান সুবিধাজনক স্থিতিও আছে, তথাপি আপাতকালীনভাৱে ছাত্ৰসকলে অনলাইন শ্ৰেণীসমূহৰ সম্পূৰ্ণ সুবিধা গ্ৰহণ কৰি আগন্তুক পৰীক্ষাৰ বাবে সাজু হোৱাটোৱেই— শিক্ষক হিচাপে আমাৰ একান্ত কাম্য।

সহযোগী অধ্যাপিকা, অসম অভিযান্ত্ৰিক প্ৰতিষ্ঠান
ফোন ঃ ৬৯১৩২-৩০৩৯৩